

۶

کتاب گویای «سقوط» در ایران صدا منتشر شد

گفت‌وگو با عوامل تولید سریال «موج اول» که این شب‌ها از شبکه ۳ در حال پخش است

کرونایشت خاکریز

۶

اولتیماتوم پوتین به بایدن

رسانه

پنجشنبه ۱۸ آذر ۱۴۰۰ شماره ۶۱۰۰

۸

جامعه

شعر امروز

تفسیر آیه‌های خدا

وحیده گرجی

ای هرچه رود در قدمت سر به زیرتر
آزاده‌ای که سررو به پایت اسیرتر
دست تو را رسول به دست امام داد
روزی که بود از همه روزی غدیرتر
ای زینت پدر که خودش خواست دخترش
باشد امیر، از همه عالم امیرتر
تاریخ را به خطبه مادر رسانده‌ای
ای طنین خطبه حیدر دلیرتر
خورشید هر نگاه حسینی که می‌شوی
در انعکاس آینه‌ها چشمگیرتر
ماه است در برابر تو این‌که از ادب
هربار از همیشه خود سر به زیرتر
ای رازهای فاطمه در سینه‌ات نهان
داغ کدام غصه تو را کرده پیرتر؟!
تفسیر آیه‌های خدا خطبه‌های توست
شرعی نخوانده‌ایم از این دلپذیرتر
دنیا ندیده است به عمر بلند خویش
از خاک روی چادر زینب سفیرتر

بلاغت زینب(س)

زهرالسادات هاشمی‌کلپایگانی

شکسته پشت جهان از شکوه قامت زینب
و مانده تا ابد الدهر در خجالت زینب
سکوت می‌وزد از هر کران و می‌رسد اینک
فقط چکاچک شمشیر بر صلابت زینب
وما رایت... نه یک قصه دین اهل یقین است
که دین خلاصه شده
در غم و روایت زینب
تمام مسلک عشق است جذبه‌های نگاهش
هزار رابعه جا مانده از بدایت زینب
هزار مریم قدیسه با مسیح به دامان
نمی‌رسند به یک پله از رسالت زینب
حسین تکیه‌زن بین خون خود، پس از آن روز
به ذوالفقار علی یا همان بلاغت زینب
که قتلگاه همه سروها نوشته به اشکی
که قد صبر کجا می‌رسد به قامت زینب؟!
مجال ترس نمی‌ماند از زمانه زنی را
که سرپناه گرفته‌است در حمایت زینب
هنوز مانده که پیدا کنند مکتب او را
هنوز راه مگوینی‌است در حکایت زینب!

روی قفسه

انتشار کتاب «زینب کبری» سکندار کشتی عاشورا

به گزارش جام جم، کتاب «زینب کبری» سکندار کشتی عاشورا اثر احمد زمانی به همت موسسه بوستان کتاب روانه بازار نشر شد. در این نوشتار، نویسنده با تکیه بر منابع قابل اعتماد کوشیده سیره اخلاقی، اجتماعی و سیاسی آن اسوه مقاومت را در قالب محورهایی بررسی کند. این اثر در هشت فصل تهیه و تنظیم شده‌است. علاقه‌مندان برای خرید اینترنتی این کتاب می‌توانند به نشانی اینترنتی www.bustaneketab.ir مراجعه کنند.

حرم مطهر حضرت زینب(س) در سوریه | عکس: نقشنا

شخصیت حضرت زینب(س) در تاریخ اسلام و شیعه تنها به عنوان زنی از خاندان وحی مطرح نیست. او بانویی است که تأثیرگذاری بسیاری در دنیای پیرامون خود در نقل حدیث، فعالیت‌های علمی و فرهنگی و روشنگری سیاسی داشته‌است. مهم‌ترین نقل قول تاریخی از حیات این بانوی گرانقدر در وقایع عاشورا و پس از آن است. اتفاقاتی که منجر شد پیرای مدتی او در کنار امام سجاد(ع) پرچمداری تبلیغی- رسانه‌ای جریان اهل بیت را به دست بگیرد و تحولات ژرفی در دنیای اسلام به وجود آورد. از این رو تحلیل شخصیت زینب کبری(س) نه به عنوان خواهرستم کشیده حسین بن علی(ع)، و نه به عنوان دختری که مادر خود را در خردسالی از دست داده، که به عنوان بانویی تأثیرگذار قابل بررسی است. حجت‌الاسلام دکتر عباس نصیری فرد استاد دانشگاه، پژوهشگر معرفت‌شناسی دینی، رئیس مجمع تبیین و ترویج تمدن نوین اسلامی در گفت‌وگوی پیش رو به بیان رمز و راز موفقیت زینب کبری(س) در فعالیت‌های تبلیغی پرداخته‌است.

نازلی مروت

جام جم

حضرت زینب(س) در تاریخ شیعه به عنوان بانویی تأثیرگذار شناخته می‌شود. یکی از مهم‌ترین ابعاد تأثیرگذاری ایشان را در فعالیت رسانه‌ای ایشان می‌توان جست. اولین گام حضرت در این عرصه نقل خطبه فک است. این اتفاق چه تأثیری در بیان حقیقت در جهان اسلام گذاشت؟

شخصیت حضرت زینب(س) باید به درستی شناخته شود و ایشان را به عنوان الگوی قابل دسترس برای دختران و جامعه زنان جامعه مطرح کنیم. در غیر این صورت ایشان فقط به عنوان شخصی مطرح می‌شود که به هیچ وجه دست یافتنی نیست.

حضرت زینب(س) نقشی متفاوت نسبت به زنان عصر خود داشت و تأثیری به سزابر جامعه خود گذاشت و این نشان از بلوغ فکری، رشد سیاسی و تأثیرگذاری ایشان بود. تربیت حضرت زینب(س) توسط پیامبر اکرم(ص) و حضرت علی(ع) و مصادری همچون فاطمه زهرا(س) و برادرانی همانند امام حسن و امام حسین(ع) سبب شدن شخصیت والا مقام به عنوان سومین بانوی جهان اسلام پس از حضرت خدیجه(س) و فاطمه زهرا(س) به شمار آید. از دوران کودکی، نبوغ و درکی فوق العاده در وجود بانوی قهرمان کربلا، به ویژه در مسائل اعتقادی مشاهده می‌شد. سخنان و خطبه‌های عالمانه، همراه با استدلال به آیات قرآن، در کوفه مجلس عبید... بین زیاد و همچنین در دربار یزید، از سوی حضرت زینب(س) هر کدام شاهدهی بر توانایی دانش این بانوست. ابن عباس گفتار پراچ راجع فاطمه زهرا(س) را درباره فک است. «از حضرت زینب(س) نقل کرد، می‌گوید: «عقیله ما زینب دختر علی چنین گفت... افزون بر آن، درس و تفسیر قرآن از سوی حضرت زینب(س)، برای زن‌های کوفه در زمان حکومت پدرش حضرت علی(ع) بیانگر دانش ایشان است.

عقیله بنی‌هاشم حتی آگاهی به حوادث آینده را از پدر بزرگوار خود فرا گرفته بود، همان‌گونه که بعضی از اصحاب خاص پیامبر(ص) مانند سلمان، ابوذر و برخی یاران حضرت علی(ع) مانند میثم تمار و رشید هجری به این‌گونه اسرار آگاه بود. در هر صورت، حضرت زینب «عالمه غریمه» بود، چنان‌که احتجاجات او در کوفه و شام در برابر دشمن مانند احتجاج مادرش حضرت زهرا(س) بود که درباره «فک» ابراز کرد.

حضرت زینب(س) در عصر عاشورا چه تأکثیک‌های رسانه‌ای برای عمومی کردن پیام حسین(ع) استفاده کرد؟ گرچه اصول روان‌شناسی در تبلیغ به صورت کلاسیک از ابتکارات علوم معاصر است ولی در تبلیغات اصیل آسمانی نیز مورد توجه قرار گرفته‌است و سیره رهبران و ائمه اطهار نشان می‌دهد آن است که آنان در تبلیغ به اصول روان‌شناسی فردی و اجتماعی توجه کامل داشته‌اند. حضرت زینب(س) نیز، در امر رساندن پیام امام حسین(ع) به جهانیان از این اصول از جمله تحقیر دشمنان، تکریم دوستان، تحریک عواطف و مخاطب‌شناسی استفاده کرد. وقتی که با کوفیان سخن می‌گوید، در آغاز خطبه بر اصالت خاندان خودش تأکید می‌ورزد و از پیامبر(ص) تعبیر به پدر می‌کند تا عواطف و احساسات مردم را در اختیار بگیرد و آنان خود به خود آماده قیام شوند. یکی از عوامل موفقیت زینب(س) در رساندن پیام حسینی به جهانیان، بهره‌گیری از شیوه‌های موفق در تبلیغ بوده‌است. یکی از آنها تبلیغ با عمل بوده‌است او همواره تلاش می‌کرد به وظیفه الهی خود عمل کند و در رعایت حلال و حرام الهی هیچ‌گونه سهل‌انگاری نمی‌کرد و از هیچ وظیفه شرعی فروگذار نمی‌کرد. نقل است وقتی اسرار را وارد کوفه کردند، مردم کوفه از روی ترجم به اطفال و اسیران نان و خرما می‌دادند، ام‌کلثوم فریاد می‌زد: ای اهل کوفه! صدقه بر ما حرام است و آنان را از دست و دهان بچه‌ها می‌گرفت و به سوی مردم می‌انداخت. یکی از موارد عملی تبلیغ حضرت زینب(س) حفظ حجاب است. او نه تنها در حالت عادی، بلکه در بحرانی‌ترین لحظات زندگی اهتمام زیادی در حفظ خود از دیده‌های مردم داشت. او می‌خواهد با عمل و رفتار خود به جهانیان بفهماند حسین و یارانش برای احیای احکام الهی شهید شده‌اند و زنان و کودکان کاشل به همین دلیل به اسارت می‌روند و بنی‌امیه و دستگاه حاکمه یزید نسبت به احکام الهی نه تنها بی‌اعتنا هستند بلکه احکام الهی را واژگون نشان می‌دهند.

یکی دیگر از شیوه‌های تبلیغی حضرت زینب(س) دعا و عبادت است. او همواره می‌دانست دشمنان در انتظارند تا عقیقه‌ترین واکنش کلامی را جست و جو کنند که نشانه‌ای از ضعف خاندان وحی باشد و از این رو او برای این که دشمنان را مایوس کند در روز یازدهم وقتی که در کنار جسد برادر آمد توقف کرد و عرض کرد: خداوند! این قربانی کوچک را از ما قبول کن.

از دعایی که حضرت زینب(س) نموده می‌توان دریافت که با همه این مصایب و مشکلات باز هم در برابر توفان‌های کوبنده ایستاده‌است و با خدای خود می‌گوید: «ای پناهگاه آن که جز تو پناهی ندارد، ای تکیه‌گاه آن که جز تو پشتوانه‌ای نمی‌شناسد، ای

خدایی که سیاهی شب و سپیدی روز و روشنایی خورشید و صیادی آرام درخت و آب بر تو سجده می‌کنند، ای خدا، ای خدا، ای خدا.

آیاد جنگ رسانه‌ای آن زمان حضرت توانست رقابت را به نفع جریان حسینی بچرخاند؟

دو جریان و جبهه رسانه‌ای در آن زمان فعال بود، جبهه نخست متعلق به یزید و بنی‌امیه بود که تلاش می‌کرد باطل‌گرایی را ترویج کند و مبارزه با حقانیت اسلام و اهل بیت(ع) بود. جبهه دوم، رسانه جریان حق و اهل بیت بود که توسط اهل بیت و شاگردان و یاران آنان اداره می‌شد و به دنبال آگاهی بخشی به مردم بود. در مقابل این دو جریان رسانه‌ای با یکدیگر، قیام امام حسین(ع)، حرکتی بود علیه رسانه باطل یزیدی.

هدف جریان یزیدی حذف اندیشه دینی مبتنی بر مکتب اهل بیت از چنانچه بود و قیام حسینی مانع تحقق این هدف شد. بعد از شهادت امام حسین(ع)، همه جریان‌های فکری و سیاسی مانند تالیسیس حوزه‌های علمیه شیعی توسط صادقین(ع) و قیام‌های عدالتخواهانه که تا به امروز هم ادامه دارد، متاثر از قیام حسینی و حرکت تبلیغی حضرت زینب(س) است. بعد از شهادت امام حسین(ع)، حضرت سجاد و زینب کبری(علیهم‌السلام) پرچمدار رسانه اهل بیت بودند. حرکتی که باعث شد تفکر و اندیشه امویان از بین برود و مکتب اهل بیت(ع) تداوم یابد و به دست جامعه بشری برسد. این اتفاق ثمره تلاش رسانه‌ای- تبلیغی امام سجاد و حضرت زینب(علیهم‌السلام) است. رمز موفقیت انقلاب رسانه‌ای زینب(س) این بود که آرمان‌های قیام حسینی در لایه‌های اجتماعی جهان اسلام نفوذ کرد. امروز حرکت‌های ضدامپریالیستی و عدالتخواهانه جهان اسلام مبتنی بر اندیشه‌های عاشورایی و زینبی شکل گرفته‌است.

رسالت‌زنان جامعه مادر مسیری که زینب کبری(س) پیموذجیت؟

یکی از تکنیک‌های تبلیغی حضرت زینب(س) این بود که حضور اجتماعی داشت. یعنی مردم، مطالب را از زبان خودش می‌شنیدند. این مساله مانع تحریف مطالب شد. نکته مهم این حضور این است که زن با حفظ شعاری و پرهیز از حرام می‌تواند در جامعه حضور داشته باشد و مانعی برای آن نیست و در مواقعی که ضرورت دینی است، حضور او لازم و واجب است که فعالیت اجتماعی داشته باشد. بنابراین حضور زنان در جامعه جایز است که در مواقعی لازم و واجب است. البته به شرط رعایت دستورات دینی.

